

Debatt

Norsk atferdsanalyse kan ha luktet litt rart, men er mer i live enn noen gang

Børge Holden
psykologspesialist

Det er riktig at atferdsanalyse står svakt blant norske psykologer. Men alt i alt brukes nok atferdsanalyse mer og bredere i dag.

Jan Skjerve og Sissel Reichelt slår i augustutgaven av Psykologtidsskriftet et slag for mer bruk av atferdsanalyse (se «Atferdsanalysens glemte potensial»). Også i debatten som Jan Smedslund dro i gang i 2017, framhevet de to atferdsanalyse som et eksempel på at psykologi kan være «ekte vitenskap» og ikke bare selvfølgelig «synsing», for å si det litt enkelt. Begge deler setter norske atferdsanalytikere pris på.

Få psykologer, men mange atferdsanalytikere

I sitt siste innlegg har Skjerve og Reichelt synspunkter på hvordan atferdsanalyse kan være verdifullt i mange behandlingssituasjoner. Det er tydelig at det ligger kunnskaper og erfaring bak det de skriver, men det er ikke deres meninger om atferdsanalyse i seg selv som er mitt anliggende. Det er i stedet deres dystre beskrivelse av hvordan det står til med atferdsanalyse i Norge i dag, og som framkommer i påstanden «i dag hører vi sjelden at noen omtaler seg som atferdsanalytiker». Innlegget bærer preg av at det er noen år siden de var med i det atferdsanalytiske miljøet, i alle fall det sentrale.

Det tynnes i rekkene av psykologer som kaller seg atferdsanalytikere. Ved Oslo Met, derimot, har atferdsanalyse en stor plass

Det er riktig at atferdsanalyse i dag har svært liten plass ved våre profesjonsutdanninger i psykologi, og at det tynnes i rekkene av psykologer som kaller seg atferdsanalytikere. Ved Oslo Met, derimot, har atferdsanalyse en stor plass. Man kan ta bachelor i psykologi med vekt på atferdsanalyse, og mastergrad i atferdsvitenskap (i praksis atferdsanalyse), og mange har tatt ph.d. Mange vitenskapelig ansatte er atferdsanalytikere. De har omfattende internasjonal kontakt, og publiserer mye. I tillegg undervises det mye i atferdsanalyse på en rekke høyskoler. De senere årene har det kommet mange bøker med større og mindre atferdsanalytisk innhold. Norsk atferdsanalytisk forening (Nafo) har nærmere 1000 medlemmer. Foreningen utgir to tidsskrifter, European Journal of Behavior Analysis og Norsk tidsskrift for atferdsanalyse. Hvert år har foreningen et langhelgseminar med ca. 800 deltakere, ca. 100 faglige presentasjoner, og utenlandske gjesteforelesere. I Skjerve og Reichelts, og for så vidt også mine, yngre dager var det 150–200 deltakere på seminaret, og foreningen var langt mindre.

Andre yrkesgrupper med bedre kliniske løsninger

Det stemmer at atferdsanalyse står svakt blant norske psykologer. Det er også mulig at atferdsanalyse brukes mindre i for eksempel barne- og ungdomspsykiatri nå enn før, men alt i alt brukes

nok atferdsanalyse mer og bredere i dag. Trolig er det også flere enn noen gang som kaller seg atferdsanalytiker. Det er neppe en fordel for norske psykologer, som ofte må se på at andre yrkesgrupper, med en annen faglig orientering, har de beste forslagene til løsninger i viktige kliniske saker.